

Teisipäev, 25. oktoober 2011

Töötajate liikuvuse edendamine

P7_TA(2011)0455

Euroopa Parlamendi 25. oktoobri 2011. aasta resolutsioon töötajate liikuvuse edendamise kohta Euroopa Liidus (2010/2273(INI))

(2013/C 131 E/04)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 21, 45 ja 47 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 15, 21, 29, 34 ja 45;
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 151;
- võttes arvesse nõukogu 15. oktoobri 1968. aasta määrust (EMÜ) nr 1612/68 töötajate liikumisvabaduse kohta ühenduse piires ⁽¹⁾;
- võttes arvesse nõukogu 14. oktoobri 1991. aasta direktiivi 91/533/EMÜ töandja kohustuse kohta teavitada töotajaid lepingu või töösuhte tingimustest ⁽²⁾;
- võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni peamisi tööstandardeid;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrust (EÜ) nr 883/2004 ELi sotsiaalkindlustusskeemide koordineerimise kohta ⁽³⁾;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust vabalt liikuda ja elada liikmesriikide territooriumil ⁽⁴⁾, 2008. aasta aruannet direktiivi 2004/38/EÜ (KOM(2008)0840) kohaldamise kohta ning nõukogu 2007. aasta novembri ja 2009. aasta aprilli resolutsioone direktiivi 2004/38/EÜ kohta;
- võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Suunised direktiivi 2004/38/EÜ (mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil) ülevõtmise ja kohaldamise parandamiseks” (KOM(2009)0313);
- võttes arvesse parlamendi õiguskomisjoni tellitud ja Euroopa Kodanike Teenistuse koostatud vaheraporti projekti „Võrdlev uuring direktiivi 2004/38/EÜ (mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil) kohaldamise kohta”;
- võttes arvesse komisjoni teatist „Suunised direktiivi 2004/38/EÜ ülevõtmise ja kohaldamise parandamiseks” ning komisjoni kava avaldada lihtsustatud suunised ELi kodanikele, kasutades võimalikult hästi ära internetti;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiivi 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta ⁽⁵⁾;
- võttes arvesse komisjoni 6. detsembri 2007. aasta teatist „Liikuvus aitab luua rohkem ja paremaid töökohti: Euroopa tööalase liikuvuse tegevuskava (2007–2010)” (KOM(2007)0773);

⁽¹⁾ EÜT L 257, 19.10.1968, lk 2.

⁽²⁾ EÜT L 288, 18.10.1991, lk 32.

⁽³⁾ ELT L 200, 7.6.2004, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 158, 30.4.2004, lk 77.

⁽⁵⁾ ELT L 255, 30.9.2005, lk 22.

Teisipäev, 25. oktoober 2011

- võttes arvesse komisjoni 18. novembri 2008. aasta teatist „Töötajate vaba liikumise mõju ELi laienemise taustal” (KOM(2008)0765);
  - võttes arvesse komisjoni 16. detsembri 2008. aasta teatist „Uute töökohtade jaoks uued oskused. Tööturu vajaduste ja vajaminevate oskuste prognoosimine ja ühitamine” (KOM(2008)0868);
  - võttes arvesse komisjoni 13. juuli 2010. aasta teatist „Töötajate vaba liikumine – õiguste tagamine ja olulisemad muutused” (KOM(2010)0373);
  - võttes arvesse komisjoni 13. aprilli 2011. aasta teatist „Ühtse turu akt – kaksteist vahendit majanduskasvu edendamiseks ja usalduse suurendamiseks „Üheskoos uue majanduskasvu eest”” (KOM(2011)0206), mille kaheteistkümne põhivahendi hulka kuulub töötajate liikuvus;
  - võttes arvesse Euroopa 2020. aasta strateegiat, eriti selle juhtalgatusi „Uute oskuste ja töökohtade tegevuskava” ja „Noorte liikuvus”;
  - võttes arvesse justiits- ja siseküsimuste nõukogu 27. novembri 2008. aasta kohtumise järeldusi isikute vaba liikumise õiguse kuritarvitamise ja vääriti tõlgendamise kohta;
  - võttes arvesse tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu 9. märtsi 2009. aasta kohtumise järeldusi tööjõu geograafilise ja tööalase liikuvuse ning töötajate vaba liikumise kohta Euroopa Liidus;
  - võttes arvesse oma 2. aprilli 2009. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu kodakondsusega seotud probleemide ja tulevikuväljavaadete kohta ⁽¹⁾;
  - võttes arvesse oma 18. detsembri 2008. aasta resolutsiooni Euroopa tööalase liikuvuse tegevuskava (2007–2010) kohta ⁽²⁾;
  - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust teemal „Töötajate liikuvuse peamiste tõkete määratlemine ühtsel tööturul” ⁽³⁾;
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 48;
  - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit ja kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni arvamusi (A7-0258/2011),
- A. arvestades, et teises liikmesriigis elamine ja töötamine on üks ELi põhivabadusi – olenemata inimese etnilisest päritolust –, liidu kodakondsuse põhielement ja tunnustatud aluslepingutes, kuid sellegipoolest kasutavad statistika andmetel ikkagi liiga vähesed inimesed seda õigust hoolimata töötajate liikuvuse toetuseks võetud konkreetsetest meetmetest;
- B. arvestades, et ELi töötajate liikuvust tuleks julgustada kõikjal Euroopa Liidus, kus on vajadus tööhõive järele;
- C. arvestades, et ELi töötajad võivad vastuvõtvast liikmesriigis tööd otsides kohata raskusi ja probleeme,

⁽¹⁾ ELT C 137 E, 27.5.2010, lk 14.

⁽²⁾ ELT C 45 E, 23.2.2010, lk 23.

⁽³⁾ ELT C 228, 22.9.2009, lk 14.

Teisipäev, 25. oktoober 2011

- D. arvestades, et õigus elada ja töötada teises ELi liikmesriigis on üks ELi põhivabadusi, liidu kodakondsuse põhielement ja tunnustatud aluslepingutes, kuid sellegipoolest kasutavad statistika andmetel ikkagi liiga vähesed inimesed seda õigust, hoolimata töötajate liikuvuse toetuseks võetud konkreetsetest meetmetest;
- E. arvestades, et praegune töötajate liikuvuse määr ei ole Euroopa Liidu tööturgude tõhususe parandamiseks piisav; arvestades, et vaid 2,3 % inimestest ELis elab oma kodakondsusriigist erinevas liikmesriigis, kuid 17 % kavatsevad kasutada liikumisvabadust tulevikus ning 48 % kaaluksid koondamise korral töö otsimist mõnes teises riigis;
- F. arvestades, et töötajate vaba liikumine on nii ELi kui ka liikmesriikide jaoks positiivne sotsiaalmajanduslik näide, tähistades olulist edasiminekut ELi integratsiooni, majandusliku arengu, sotsiaalse sidususe, üksikisikute kutsealase edenemise ning eelarvamuste, rassismi ja ksenofoobia vastase võitluse osas, ning et see aitab töötada vastu majanduskriisi negatiivsetele mõjudele ja olla paremini valmis ülemaailmseteks probleemide lahendamiseks, tuues kõik otsustustasandi sidusrühmad kodanikuühiskonnaga dialoogi;
- G. arvestades, et töötajate liikuvuse edendamine on positiivne panus Euroopa 2020. aasta strateegia tööhõive-eesmärkide saavutamisse; kutsub komisjoni hõlmama tööjõu liikuvust oma juhtalgatustes ning liikmesriike võtma oma siseriiklike strateegiaid ja reformikavu koostades arvesse tööjõu ja geograafilise liikuvuse mõõtmel;
- H. arvestades, et liiga järgid tööseadused kahjustavad töötajate liikuvust Euroopas;
- I. arvestades, et vastavalt komisjoni 18. novembri 2008. aasta teatisele on 2004. ja 2007. aastal ELiga ühinenud riikidest pärinevad liikuvad töötajad avaldanud liikuvaid töötajaid vastuvõtivate liikmesriikide majandusele positiivset mõju;
- J. arvestades, et meie ühiskondades viimasel ajal tööstuse arengu, globaliseerumise, uute tööstruktuuride, demograafiliste arengute ja transpordivahendite arengu tõttu toimunud areng nõuab suuremat töötajate liikuvust;
- K. arvestades, et nendes liikmesriikides, kes ei kohaldanud üleminekumeetmeid 2004. ja 2007. aastal ELiga ühinenud riikidest pärineva tööjõu vabale liikuvusele, ei ole olnud teateid mingitest negatiivsetest mõjudest, kuid mitmed liikmesriigid on siiski otsustanud jätkata piirangute kohaldamist Rumeenia ja Bulgaaria kodanike suhtes;
- L. arvestades, et hoolimata ELi õigusaktidest ja programmidest tööjõu vaba liikumise edendamiseks esineb selle põhivabaduse täielikul rakendamisel endiselt tõkkeid (näiteks sotsiaalsed, keelelised, kultuurilised, juriidilised ja halduslikud tõkked, võõrtöötajate vajadusi mittearvestav vilets tagasisaatmispoliitika, tööalase liikuvuse kaudu saadud kogemuste puudulik tunnustamine, raskused seoses abikaasade ja elukaaslaste tööhõivega ning diplomite ja kutsequalifikatsioonide tunnustamise pikalevenivad protsessid);
- M. arvestades, et majanduskriisi aegadel võib töötajate kutsealane ja geograafiline liikuvus aidata vähendada töötust, viies tööjõu pakkumise kokku nõudlusega, aidates kaasa töökohtade loomise võimalustele, majanduse, ühiskonna ja demograafia kohanemisele struktuursete muudatustega ning majanduskasvu ja ELi konkurentsivõime edendamisele; leiab, et senised kutsequalifikatsioonide tunnustamise menetlused on suureks takistuseks töötajate liikuvusele Euroopa Liidus;
- N. arvestades, et need tõkked on vastuolus töötajate ühe põhiõigusega, raskendavad ELi majanduse taastumist ning võivad põhjustada soovitud vastupidist mõju, näiteks suurendada ebaseaduslikku töötamist, laiendada varimajandust ja põhjustada töötajate ekspluateerimist,

Teisipäev, 25. oktoober 2011

- O. arvestades, et seksuaalsel sättumusel põhinev diskrimineerimine on vastavalt põhiõiguste harta artiklile 21 keelatud;
- P. arvestades, et praegune majanduskriis on mõjunud pärssivalt liikuvusele ning tabanud kõige tõsisemalt ajutisi ja osalise tööajaga töotajaid, sealhulgas eriti naisi;
- Q. arvestades, et tugevat soolist eristust on märgata ka töötajate liikuvuses ELi piires (uuringu andmetel asuvad mehed uue töökoha või töökoha vahetuse tõttu mujale elama palju sagedamini kui naised, mistõttu vastavad protsendilised näitajad on 44 % meeste ja 27 % naiste puhul⁽¹⁾); arvestades, et liikuvus kui selline vajab põhjalikumat järelevalvet, mille aluseks tuleb võtta sooliselt eristatud andmed,
1. juhib tähelepanu asjaolule, et komisjoni aruandes KOM(2008)0840 on tuvastatud liikmesriikide pidevaid rikkumisi direktiivi 2004/38/EÜ rakendamisel, mis kahjustavad töötajate vaba liikumist, ning et see olukord on põhjustanud mitmeid üksikkaebusi, avaldusi ja üle 40 järelepärimise Euroopa Parlamendilt, mille tulemusena on komisjon algatanud viis rikkumismenetlust direktiivi ebakorrekse kohaldamise kohta;
  2. tervitab komisjoni teatist KOM(2010)0373, milles on kirjeldatud ja selgitatud praegust olukorda seoses töötajate vaba liikumisega, kuid väljendab kahetsust selle üle, et puuduvad konkreetset liikuvusega seotud probleeme käsitlevad meetmed või lahendused;
  3. väljendab heameelt selliste komisjoni algatuste üle nagu „WO.M.EN Mobility Enhancement Mechanism” ning kutsub komisjoni üles laiendama ja täiendama naistööjõu liikuvuse suurendamiseks loodud projektide ulatust;
  4. kutsub komisjoni üles jätkuvalt edendama töötajate liikuvust, esitades pikaajalise, laiahaardelise ja multidistsiplinaarse liikuvuse strateegia, eesmärgiga keelata kõik olemasolevad juriidilised, halduslikud ja praktilised tõkked töötajate vabale liikumisele; nõuab järjekindlat, tõhusat ja läbipaistvat poliitikat, mis keskenduks töötajate ja majanduse arengusuundumuste nõuetele;
  5. kutsub komisjoni üles parandama töötajate liikuvust, kavandades ja edendades edasisi strateegiaid, millega tagada lihtsustatud teave võõrtöötajate õiguste kohta ning üldisele arenguprotsessile avalduva liikuvuse kasu kohta ja nii ELi kui ka selle liikmesriikide majandusele; töötajate, nende pereliikmete ja huvitatud osapoolte teadlikkuse tõstmine nende õiguste ja võimaluste ning liikumisvabadust puudutavate olemasolevate vahendite suhtes on ELi õigusaktide tõhusa rakendamise peamine tegur;
  6. kinnitab, et liikuvuse edendamine võib tulemuslikult toimuda ainult siis, kui tugevdatakse märkimisväärselt solidaarsust ja vastutuse jagamist liikmesriikide vahel ning määratletakse selge reguleeriv raamistik seadusliku rände valdkonnas;
  7. palub liikmesriikidel kõrvaldada töötajate liikuvust piiravad takistused, pakkudes isikutele (enamikus naistele), kes asuvad koos abikaasa või partneriga elama teise liikmesriiki, asjakohaseid teenuseid, näiteks uude sotsiaal-kultuurilise keskkonda integreerumist hõlbustavaid kursuseid, nagu keelekursusi ja kutsekoolitusi;
  8. märgib siiski, et liikumine peaks jääma vabatahtlikuks; rõhutab, et ELi tasandil tuleks paremini leevendada liikuvuse kasvu negatiivseid kõrvalmõjusid, mis toovad kaasa ajude väljavoolu ja noorte väljavoolu, samuti negatiivseid mõjusid perekondade sidususele ja lastele ühe või mõlema vanema välismaal töötamisel;

⁽¹⁾ Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fondi uuring „Mobility in Europe – the way forward” liikuvuse edendamise kohta Euroopas.

Teisipäev, 25. oktoober 2011

9. kutsub liikmesriike üles looma koostöömehhanisme, mille eesmärk on vältida hävitavat mõju perekondadele ja eelkõige lastele, mida põhjustab lahusolek vanematest ning laste ja vanemate vaheline kaugus;

Haldusalane lihtsustamine ja juriidilised aspektid

10. tuletab aluslepingute ja olemasolevate õigusaktide sätteid arvestades meelde, et liikmesriigid on kohustatud lihtsustama tööjõu vaba liikumisega seotud halduskorda, nii et seda õigust saaks optimaalseimal viisil rakendada, ning vältima põhjendamatu, mittevajalikke ja tülikaid haldusprotseduure, mis piiravad selle õiguse rakendamist;

11. nõuab tungivalt, et komisjon edendaks sünergia tekitamise eesmärgil haldustavade ühtlustamist ja halduskoostööd liikmesriikide asutuste vahel;

12. julgustab liikmesriike looma tõhusamaid suhtluskanaleid võõrtöötajate ja vastavate riigitalituste vahel, nii et töötajatel oleks täielik juurdepääs nende õigusi ja kohustusi puudutavale teabele;

13. rõhutab, et töötajate õigusi on võimalik rakendada sel juhul, kui ELi võõrtöötaja töötab vastuvõtvast liikmesriigis seaduslikult;

14. rõhutab, et naistöötajad, kes kolivad välismaale tegema laste või vanurite hooldamisega seotud tööd (lapsehoidjad, koduabilised või õed), asuvad tihti tööle eraisikute, näiteks perede või pereliikmete juurde ning satuvad seetõttu töötama lepinguta või ebaseaduslikult, mistõttu neil puuduvad neile saadaolevad sotsiaalkindlustuse, tervishoiuga jne seotud õigused ja soodustused;

15. on mures kehtivate tööjõu vaba liikumise direktiivide kehva ülevõtmise ja rakendamise pärast, eriti direktiivi 2004/38/EÜ kolmandate riikide kodanike pereliikmete sisenemis- ja elamisõiguse osas, ning tülikate haldusprotseduuride ja nõutavate lisadokumentide pärast (tööload, tõendid rahuldava majutuskoha kohta), mille nõudmine ei ole kooskõlas direktiiviga 2004/38/EÜ;

16. kutsub komisjoni üles kasutama oma aluslepingutest tulenevaid eelisõigusi, jälgides pidevalt ja põhjalikult direktiivi 2004/38/EÜ rakendamist ja kasutades vajadusel oma õigust algatada nõudeid mittetäitvate liikmesriikide vastu rikkumismenetlust;

17. kutsub liikmesriike üles vaatama läbi sätted, millega reguleeritakse nende tööturule pääsu üleminekuperioodi, mis pikemas perspektiivis võib avaldada negatiivset mõju ELi aluslepingutes sätestatud põhi- väärtustele ja -õigustele, nagu liikumisvabadus, mittediskrimineerimine ja solidaarsus ning võrdsed õigused; seepärast peab tervitatavaks mõne liikmesriigi hiljutisi otsuseid avada oma tööturud täielikult mõningatele Euroopa Liiduga 2004. aastal ühinenud liikmesriikidele ning mõistab hukka selliste õigusaktide ettepanekud teistes liikmesriikides, mille eesmärk on kahjustada ELiga 2004. ja 2007. aastal ühinenud liikmesriikide töötajate õigusi; palub komisjonil uurida, kas selline poliitika on vastuolus ELi õigusega;

18. kutsub komisjoni üles parandama senist kutsekvalifikatsioonide tunnustamise õiguslikku raamistikku, mis on kehtestatud direktiivis 2005/36/EÜ;

19. palub komisjonil läbi vaadata nõukogu 15. oktoobri 1968. aasta määrus (EMÜ) nr 1612/68 töötajate liikumisvabaduse kohta ühenduse piires⁽¹⁾, et võtta arvesse käesolevas resolutsioonis Euroopa Parlamendi esitatud ettepanekud;

⁽¹⁾ EÜT L 257, 19.10.1968, lk 2.

Teisipäev, 25. oktoober 2011

20. kutsub komisjoni üles tagama, et liikmesriigid kohaldaksid „Brüsseli I” määrust (nõukogu määrus (EÜ) nr 44/2001) kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades; rõhutab „Brüsseli I” määruse tähtsust seoses karistuste ja trahvidega töötajate ekspluateerimise eest;

21. kutsub komisjoni üles tagama, et liikmesriigid rakendaksid direktiivi 2004/38/EÜ igasuguse diskrimineerimiseta, sealhulgas seksuaalse sätumuse alusel; tuletab komisjonile meelde varasemaid üleskutseid tagada liikumisvabadus kõikidele ELi kodanikele ja nende perekondadele, olenemata nende seksuaalsest sätumusest;

Seosed teiste poliitikavaldkondadega

22. märgib, et tööjõu vaba liikumise õigust ei saa vaadelda lahus teistest ELi õigustest ja põhimõtetest ning et austus Euroopa sotsiaalmudeli ja õiguste vastu, mis on tagatud Euroopa inimõiguste konventsiooniga ja ette nähtud ELi põhiõiguste hartaga, võimaldavad pakkuda inimväärseid töökohti, sobivaid töötingimusi, muu hulgas kaitset ja ohutust töökohal, õigust sotsiaalkindlustusele, võrdset kohtlemist, perekonnaelu ja tööelu ühitamist ja teenuste osutamise vabadust; rõhutab, et hääleõigus kohalikel, piirkondlikel ja Euroopa valimistel on nende õiguste tähtis osa ja kutsub üles selle paremale rakendamisele; märgib, et hääleõigus liikmesriikide siseriiklikel valimistel võib kaduda, usub, et seda küsimust tuleks kaaluda;

23. kutsub komisjoni koostama tulemustabelit, mis esitleb liidu vaba liikumise õigust kasutada soovivate töötajate ees seisvaid takistusi ja nende ületamist liikmesriikide poolt, et hinnata, kas selliste takistustega tegeletakse põhjalikult ja tõhusalt;

24. kutsub komisjoni hindama põhjalikult majanduse hetkeolukorda liikmesriikides seoses tööturgudega; kutsub liikmesriike üles rändepoliitikaid tööjõu osas paremini integreerima, et vähendada tööjõu puudujääke, ning pidama seejuures silmas sisemise tootmise soodustamist;

25. avaldab komisjonile kiitust töötajate liikuvuse sidumise üle Euroopa 2020. aasta strateegiaga ning on seisukohal, et see on heaolu parandamiseks ELis mõistliku ja jätkusuutliku töökohtade loomise kaudu kriitilise tähtsusega;

26. rõhutab, kui oluline on, et töötajate võrdne kohtlemine koos töötajate õiguste asjakohase kaitsega oleks asjaomases liikmesriigis kooskõlas kehtivate eeskirjadega, mis on sätestatud riiklikes õigusaktides ja kollektiivlepingutes; on veendunud, et kogu ELis tuleks kohaldada põhimõtet „võrdse töö eest võrdsel kohal võrdne palk” koos soolise võrdõiguslikkusega, et hoida ära palga- ja sotsiaalsed dumpingut; rõhutab, et õigused on kõigile kasulikud ainult siis, kui neid korralikult rakendatakse ja jõustatakse; kutsub nendel eesmärkidel komisjoni ja liikmesriike üles kindlustama, et vaba liikumist ei kasutataks kunagi ebavõrdse kohtlemise, palga- ja sotsiaalse dumpingu eesmärgil;

27. on seisukohal, et nii ELi kui liikmesriikide õigusakte on vaja tihedamalt kooskõlastada, et vältida mistahes tüüpi tõkkeid töötajate vaba liikumise õiguse rakendamisel ja kasutamisel;

28. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid tagaksid, subsidiaarsuse põhimõtet arvesse võttes, kehtivate mittediskrimineerimist käsitlevate õigusaktide nõuetekohase rakendamise, võtaksid praktilisi meetmeid liikuvate töötajate võrdse kohtlemise põhimõtte jõustamiseks ning võitleksid eelarvamuste, rassismi ja ksenofoobia vastu;

29. nõuab tungivalt, et liikmesriigid ja komisjon tugevdaksid ELi poliitikat, millega võideldakse ELi võõrtöötajate otsese ja kaudse diskrimineerimise, ärakasutamise ning nende õiguste rikkumise vastu Euroopa Liidus, mis toimub võõrtöötajate ebapiisava keeleoskuse või vastuvõtva liikmesriigi tööõiguse ebapiisava tundmise tõttu;

30. julgustab liikmesriike pöörama suuremat tähelepanu sellele, millised tööturu jälgimise eest vastutavad ametiasutused pühenduvad liikuvate töötajate õiguste kaitsele, parandades eelkõige haridust ja tõstes teadlikkust tööseaduste valdkonnas;

Teisipäev, 25. oktoober 2011

31. on seisukohal, et muudatuste tegemist liikmesriikide õigusaktidesse, mis käsitlevad sotsiaalkindlustust, tervishoiusüsteemi ja maksustamist, tuleks enne uurida, et teha kindlaks, millist mõju nad avaldavad töötajate vabale liikumisele; nõuab seetõttu, et kehtestataks nõue teostada eelnev piire käsitlev mõjuhindang, mis annab üksikasjaliku teabe liikumisvabaduse takistuste kohta;
32. juhib tähelepanu asjaolule, et riikidevahelise liikuvuse kasv nõuab ka sotsiaalsete partnerite, eelkõige ametiühingute aktiivset kaasamist, et pakkuda asjaomastele töötajatele, eriti ajutiselt välismaal töötajatele, piisavat ja tõhusat teavet, tuge ja kaitset nende sotsiaalsete ja töötaja õiguste osas;
33. on seisukohal, et kõikide poliitikate rakendamiseks, mida tööjõu vaba liikumine haarab, on tarvis tegevused kooskõlastada, eriti sellistes valdkondades nagu siseturu väljakujundamine, sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamine, täiendavad pensioniõigused, töötajate kaitse, piiriülene arstiabi, haridus ja kutseõpe, meetmed maksude alal, näiteks topeltmaksustamise vältimiseks, ja mittediskrimineerimine;
34. rõhutab, et tööjõu piirangud takistavad siseturu toimimist ja et majanduskriisis sai ilmseks vajadus edendada töötajate vaba liikumist;
35. kordab, et vastuolude vältimiseks ELi siseturul peavad liikmesriigid tööhõive eesmärgil eelistama liidu kodanikke ja võivad anda eelise kolmandate riikide kodanikele, kes kandideerivad kõrget kvalifikatsiooni nõudvatele töökohtadele, nagu on sätestatud nõukogu 25. mai 2009. aasta direktiivis 2009/50/EÜ kolmandate riikide kodanike kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta⁽¹⁾; rõhutab, et oluline on lükata tagasi ELi sinise kaardi taotlused tööturu sektorites, millele teiste liikmesriikide töötajate juurdepääs on üleminekukorra alusel piiratud;
36. kutsub üles parandama Euroopa ja siseriiklike institutsioonide vahelist kooskõlastamist, et anda kodanikele paremini teavet ja abi ning jälgida, kuidas töötajate vaba liikumist praktikas üle võetakse ja üksikisikute poolt kasutatakse, eesmärgiga kiirendada tööjõu liikuvuse rakendamist;
37. on seisukohal, et piisavad sotsiaalkaitse süsteemid hõlbustavad märkimisväärselt töötajate geograafilist ja tööalast liikuvust ning et tööjõu liikuvuse poliitika peab hõlmama ka liikuvate töötajate sotsiaalset kaasatust ja tagasipöörduvate töötajate sotsiaalset taasintegreerimist; rõhutab, et sel eesmärgil on olulised ja vajavad soodustamist juba omandatud õiguste tunnustamine ja eri liikmesriikide süsteemide erinevuse parem mõistmine;
38. kutsub liikmesriike üles võitlema liikuvate töötajate fiktiivse füüsilisest isikust ettevõtjana töötamise probleemiga; rõhutab vajadust anda neile töötajatele juurdepääs õigustele ja kaitsele;
39. kutsub komisjoni ja liikmesriike võitlema kõigi ELi töötajate vastu suunatud ksenofoobiaga, pakkudes vahendeid integratsiooniks ja teavitustegevuseks ning mõistmise, kultuurilise mitmekesisuse ja austuse edendamiseks ELi liikuvaid töötajaid vastuvõtvates liikmesriikides;
40. rõhutab, et tööjõu vaba liikumise tõhus rakendamine nõuab Euroopa ja liikmesriikide ametivõimude kooskõlastatud meetmeid, et hõlbustada ja lihtsustada halduskorda nimetatud õigusega kaudsemalt seotud küsimustes, nagu sõidukite registreerimise ülekandmine või meditsiiniandmetele juurdepääsemise tagamine, tervishoiutöötajate pädevust hõlmava põhjaliku andmebaasi, topeltmaksustamise vältimine, selged eeskirjad ravikulude hüvitamisel jne;

(1) ELT L 155, 18.6.2009, lk 17.

Teisipäev, 25. oktoober 2011

41. on seisukohal, et võõrtöötajate võimalus pensioniõigusi üle kanda on põhielement omandatud õiguste tegeliku kasutamise tagamiseks;

42. on seisukohal, et VKEd võivad toimida majanduse taastumise ja arengu käivitajana, kuna on uute töökohtade loomise esmaseks allikaks; rõhutab seetõttu veel kord, et EL peab võtma kohustuse toetada ja arendada VKEsid (nt mikrokreiidirahastu Progress kaudu), eeskätt oma aktiivsete tööjõupoliitikate ja kutseõppe- ja koolitusprogrammide kaudu;

43. kutsub piirialasid üles arutama kokkuleppeid tööjõu piiriülese liikuvuse edendamiseks, et saavutada neile piirkondadele vastastikusi (kasulikke) eeliseid;

Vaba liikuvuse edendamise meetmed

44. kutsub liikmesriike üles kaotama olemasolevad üleminekutõkked 2007. aastal ELiga ühinenud riikidest pärineva tööjõu vabale liikuvusele; on seisukohal, et need tõkked kehtestavad topeltstandardid, avaldavad soovitud vastupidist mõju ja kujutavad endast diskrimineerivaid meetmeid Euroopa kodanike vastu, ning kutsub üles kohaldama eelistuse reeglit kõigi ELi kodanike puhul;

45. on seisukohal, et töötajate liikuvus Euroopa Liidus on majanduse elavdamiseks ja Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamiseks väga oluline; nõuab seetõttu tungivalt, et liikmesriigid, kus Rumeenia ja Bulgaaria kodanikele kehtivad endiselt tööturu piirangud, kõrvaldaksid need 2011. aasta lõpuks vastavalt ühinemislepingus kehtestatud tähtajale;

46. nõuab tihedamat ja tõhusamat koostööd pädevate riiklike ametiasutuste vahel, kes kontrollivad töölepingute vastavust riiklikele ja ELi õigusaktidele; märgib, et rikkumiste korral tuleb tagada liikmesriikide vaheline vastastikune abi ja teabevahetus; palub komisjonil seda protsessi jälgida;

47. kutsub riigiasutusi ja kõiki sidusrühmi üles tegema kõik võimaliku, et suurendada töötajate teadlikkust oma õigustest ja erinevatest vahenditest (tööõigus, kollektiivlepingud, käitumisjuhised, sotsiaalkindlustussätted), mis reguleerivad nende töösuhet ning töö- ja elamistingimusi;

48. taunib töökontrolli vähenemist kogu ELis; rõhutab, et tõhusad kontrollid on võrdse kohtlemise ja võrdsete võimaluste tagamiseks hädavajalik tegur; kutsub liikmesriike üles suurendama töökontrolli mahtu ja andma tööinspeksioonidele piisavalt vahendeid; kutsub komisjoni üles parandama tööinspeksioonidevahelist koostööd ja kooskõlastamist;

49. on arvamusel, et liikmesriigid peaksid tagama ELi liikuvate töötajate laste kaitse nende rahvuse või kodakondsusega seotud probleemide eest, mis on põhjustatud nende vanemate töövalikutest, ja et eelkõige tuleb uurida liikuvate töötajate laste vajadusi, et tagada tulemuslik poliitika;

50. rõhutab, et liikmesriigid peaksid parandama oma vanematest kodumaale maha jäänud laste olukorda ja aitama neil normaalselt areneda ning saada kasu haridusest ja asjakohasest ühiskondlikust elust;

51. väljendab muret selle üle, et ELis kasvab sunniviisiline töö, mis on mõnes piirkonnas tihedalt seotud organiseeritud kuritegevusega; rõhutab vajadust muuta sunniviisiline töö EUROPOLI ja EUROJUSTi tegevuse võtmeprioriteediks; kutsub tungivalt liikmesriike üles tugevdama ühiseid jõupingutusi sunniviisilise töö kontrollil, kohtusse viimisel ja karistamisel ning tagama, et see oleks hõlmatud kriminaalkaristustega; rõhutab vajadust sunniviisilise töö ohvrite kaitset tagavate meetmete järele;

Teisipäev, 25. oktoober 2011

52. kutsub komisjoni üles uurima ja avalikustama tööjõu liikuvuse positiivset ja negatiivset mõju vastuvõtjariigile, päritoluriigile ja ELile tervikuna, seda nii sotsiaalmajanduslikust kui ka geograafilise ühtekuuluvuse seisukohast, ning rõhutama selliseid tagajärgi nagu: majanduslik kahju, rohkem ebaseaduslikku töötamist ning halbade töötingimuste kasv tulenevalt ebaselgest juriidilisest olukorrast üleminekumeetmete kehtimise ajal, vähene teadlikkus õigustest ELi kodanike seas ning tulemused liikmesriikide pikaleveninud tegevuse tõttu 2004. aasta ja 2007. aasta integratsioonilainega tulnud töötajate integreerimisel; kutsub nii komisjoni kui ka liikmesriike üles vältima kõigis liikmesriigis ja tulevases kandidaatriigis selliste üleminekumeetmete rakendamist, mis piiravad töötajate vaba liikumist ning mõjutavad negatiivselt ELi tööturgude konkurentsivõimet;

53. julgustab komisjoni jätkama õppimise liikuvuse programmide kaudu noorte geograafilise liikuvuse edendamisele suunatud algatusi, kasutades kõiki kavandatud teemaga seonduvaid programme;

54. tervitab komisjoni kava hinnata korrapäraselt ja süstemaatiliselt pikaajalist nõudlust ja pakkumist ELi tööturgudel (kuni aastani 2020), jaotatuna sektorite, ametite, kvalifikatsioonitasemete ja riikide kaupa, ning soovib tungivalt kooskõlastada tööhõive- ja hariduspoliitikaid liikmesriikide vahel, eesmärgiga täita ELi 2020. aasta strateegia eesmärgid uute töökohtade loomise alal ning vältida edaspidi kaudseid tõkkeid, mis võivad takistada vaba liikumise õiguse kasutamist, näiteks teiste ELi liikmesriikide diplomite mittetunnustamist; kava peaks tuvastama selgelt tööjõu nappuse ELis lühiajalises, keskmises ja pikaajalises perspektiivis;

55. nõuab sobivate meetmete väljatöötamist ja rakendamist, et vähendada tulevikus olemasolevat diskrimineerimist ja negatiivseid stereotüüpe, nagu need, mis mõjutavad eelkõige Ida- ja Lõuna-Euroopast pärit töötajaid, ning edendada vaba liikumise õigust kasutavate töötajate integreerimist asukohamaa ühiskonda;

56. kutsub kõigi tasandite ametivõime üles tagama toetuse sellele poliitikale ning tõstma üldsuse teadlikkust liikuvuse võimalustest ja eelistest, eriti tööelu alustajate seas, rõhutades seejuures komisjoni koordineerivat rolli;

57. on seisukohal, et liikmesriigid peaksid edendama diplomite ja kutsekvalifikatsioonide tunnustamist ning kehtestama selle tarbeks kriteeriumid, kuna nende puudulik tunnustamine tekitab väga tihti probleeme inimestele, kes otsivad tööd liikmesriigis, mis ei ole nende päritoluriik;

58. taunib liikmesriikide poliitikapõhimõtteid, mis aktiivselt innustavad teiste ELi riikide kodanikke oma riikidest lahkuma; palub komisjonil teha kindlaks, kas sellised poliitikapõhimõtted rikuvad vaba liikumise õigust;

Tööturuteenused ja töötajate teavitamine

59. tunnustab ja rõhutab riiklike tööturuasutuste ja eriti EURES-süsteemi ja -võrgustiku tähtsust liikuvuse edendamisel kogu Euroopa Liidus, eriti piirialadel, ning teavitamisel vabade töökohtade, rändega, muu hulgas sisserändega, ning piirialatööga kaasnevate õiguste ja kohustuste kohta ning teavitamisel haridus- ja koolitusvõimaluste ning töö- ja elutingimuste kohta; rõhutab tööturu osapoolte erilist rolli, mis neil on töötajate nõustamisel piiriülese partnerluse raames; rõhutab, et EURES peaks jääma edaspidi ausa liikuvuse edendamise vahendiks ja kutsub seetõttu komisjoni üles eraldama tulevikus rahalisi vahendeid, et toetada sotsiaalpartnerite tööd piiriregioonides;

60. kutsub üles arendama EURESi institutsionaalset võimekust ning tugevdama kõik-ühest-kohast vahendit töötajate ja nende perede liikuvuse hõlbustamiseks;

Teisipäev, 25. oktoober 2011

61. väljendab muret EURESi nõustajatele eraldatud vahendite vähenemise pärast; kutsub üles võtma kohustust pikaajalise strateegia osas, mis võimaldaks EURESil ja selle töötajatel täita tõhusalt oma tööülesandeid ning märgib, et see on võimalik ainult rahaliste vahendite suurendamisel;
62. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma vajalikke meetmeid, et muuta EURESi ja vastavate riiklike avaliku sektori asutuste koostööd tulemuslikumaks ja tõhusamaks;
63. julgustab liikmesriike koostöös komisjoniga tutvustama EURESt kodanike hulgas, tagades asjakohase dokumentatsiooni ja teabe, kuidas seda riiklike tööturuasutuste kaudu rakendada, kuid korraldades ka koosolekuid, et edendada liikuvust kõrghariduse raames;
64. on seisukohal, et tuleb veelgi parandada ELi töötajate teavitamist tööjõu liikuvusega kaasnevatest õigustest, kohustustest ja kasust; kutsub komisjoni üles kooskõlastama oma tegevust liikmesriikide asutustega ning looma ühendusi EURESi ja SOLVITi veebipõhise probleemide lahendamise võrgustiku vahel, et parandada liikumise õigust kasutavatele kodanikele pakutava teenuse kvaliteeti; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles asutama ELi võõrtöötajate jaoks mitmekeelseid nõustamisasutusi eriti sellistes kohtades, kus töötavad paljud kõnealused töötajad;
65. rõhutab, et aktiivsete tööhõivepoliitikate edendamisel tuleks omistada suurt tähtsust ELis kättesaadavate õppe- ja koolitusprogrammidele;
66. soovib tungivalt tugevdada nõukogu 14. oktoobri 1991. aasta direktiivi 91/533/EMÜ (tööandja kohustuse kohta teavitada töötajaid töölepingu või töösuhte tingimustest, nn „teavitamisdirektiiv“) ⁽¹⁾ rakendamist seoses minimaalse teabega, mida töötajad peaksid oma tööandjalt töösuhte kohta saama, mis hõlmab kõiki olulisi õigusnorme nende vastuvõtvast riigis töötamise kohta;
67. kutsub komisjoni üles edendama koostöös liikmesriikidega tööturu osapoolte aktiivset osalemist, mille abil tagada võõrtöötajate õiguste tegelik rakendamine ja tugevdamine;
68. rõhutab töötajate ja tööandjate koostöö vajalikkust EURESi võrgustiku raames;
69. nõuab dialoogi ja kooskõlastamise tihendamist siseriiklike ja piirkondlike asutuste seas, kuna need asutused on tulenevalt lähedusest ja kodanike vajaduste tundmisest paljude kodanike jaoks tavaliselt esimeseks teabeallikaks; nõuab ka tööturu osapoolte suuremat kaasamist;
70. kutsub liikmesriike üles rangemalt jälgima tööbüroode tegevust, et tagada, et liikuvate töötajate õigusi ei rikutaks või nende ootusi ei petetaks, mis võiks takistada töötajate vaba liikumist ja nende sotsiaalset kindlustatust;
71. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles jälgima teistest liikmesriikidest pärit töötajatele töökohti pakkuvate agentuuride ja organisatsioonide olukorda ning märkama võimalikke ebaseaduslikke või „musti“ töökohti, või agenteure või organisatsioone, mis pakuvad fiktiivseid töökohti;
72. rõhutab, et tööjõu vaba liikumise rakendamiseks peaks tööandjatel olema kohustus teavitada välis- ja töötajaid töötajate õigustest vastavas riigis, kus töötatakse. Selleks tuleb liikmesriikides luua mitmekeelsed nõustamisasutused võõrtööliste jaoks;

(1) EÜT L 288, 18.10.1991, lk 32.

Teisipäev, 25. oktoober 2011

73. kutsub komisjoni üles algatama suhtlust maksustamise mõjude teemal selle direktiivi reguleerimisele kuuluvatele töötajatele, et parandada arusaamist töötajate liikuvust takistada või kahjustada võivatest olulistest probleemidest ja pakkuda neile võimalikke lahendusi;

Oskuste ja teadmiste kogumine parema konkurentsivõime nimel

74. et tagada ja suurendada Euroopa konkurentsivõimet, peavad esmatähtsal kohal olema investeeringud ametlikku ja vabaharidusse, kutsekoolitusse, töökogemuste vahetamise ning kooskõlastatud meetmetesse tööjõu liikuvuse protsessi kiirendamiseks;

75. on seisukohal, et aktiivseid tööturu poliitikapõhimõtteid ning eelkõige kutseharidust ja elukestvat õpet peab parandama, kuna need aitavad kaasa tööjõu liikuvusele, hõlbustavad üleminekuid struktuursete tööpuuduse ajal ning võimaldavad töötajatel tööturu muutustega kohaneda;

76. tunnustab komisjoni juhtalgatust „Noorte liikuvus” ning uute oskuste ja töökohtade tegevuskava käivitamist ja tunneb erilist heameelt katseprojekti „Sinu esimene EURESi töökoht” ning Euroopa oskuste passi loomiseks kavandatud meetme üle;

77. tervitades noorte koolitamist teistes riikides töötamiseks ja elamiseks vajalikes oskustes, on seisukohal, et inimestel on õigus elada ja töötada enda valitud riigis;

78. on seisukohal, et riiklikele, piirkondlikele või kohalikele turuvajadustele vastavad oskused ja teadmised toetavad tööjõu liikuvust, ning palub komisjonil töötada välja oskuste nõudluse teejuht ning anda hinnang uutele töökohtadele keskpikas ja pikas perspektiivis, milles saab esitada oskuste nõudluse ja pakkumise tasakaalu, samuti prognoosida keskpikas ja pikas perspektiivis teatud tegevusaladel tööjõupuudust, mis võib tekkida demograafiliste muutuste ja rahvastiku vananemise tõttu;

79. leiab, et tööjõu liikuvus on kahe-suunaline protsess; ühest küljest toob see kaasa oskuste ja teadmiste kogumise kõigist õppeliikidest, et valmistada aktiivset elanikkonda ette konkureerimiseks uue töö otsimisel ning teiselt poolt saavad liikuvad töötajad täiustada tööalase liikumise kaudu enda oskusi ja teadmisi, kuna saavad uues kohas uusi praktilisi kogemusi ja teadmisi;

80. on seisukohal, et eelkõige tuleb edendada ka kutsekoolituse alast liikuvust, sest selles valdkonnas on ikka veel suured puudujäägid; rõhutab selliste programmide nagu Leonardo tähtsust ning kutsus liikmesriike ja kutsekoolituse alal tegutsevaid ettevõtjaid üles neid rohkem kasutama või nende kasutamist lihtsustama;

81. soovib samuti, et liikuvate töötajate poolt nende liikuvuse ajal omandatavaid uusi oskusi võetakse arvesse nende suurema isikliku potentsiaali tunnustamiseks ning nende jätkusuutliku kutsealase konkurentsivõime lihtsustamiseks;

82. on seisukohal, et ei tohiks keskenduda üksnes noortele töötajatele ning et tarvis läheb selliseid erinevate töötajate kategooriate vaba liikuvust edendavaid ja hõlbustavaid sihtstrateegiaid, mis keskenduksid nende iseärasustele (vanus, sugu, oskused, kuulumine haavatavatesse ja vähemusrühmadesse) ning vajadustele, et liikuvus kujuneks kõigi töötajate rühmade jaoks võimalikuks variandiks;

83. kutsus liikmesriike üles kohandama elukestva õppe ja kutsealase ettevalmistuse strateegiaid vastavalt arengutele tööturgudel ning pakkuma ülekantavaid oskusi, mis hõlmaksid suuremat ala nii geograafilises kui ka teadmiste mõttes, nii et need vastaksid paremini pakutavatele töökohtadele;

Teisipäev, 25. oktoober 2011

84. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tegema koostööd, et saavutada koolide ja ülikoolide õppekavade ning ELi haridussüsteemide parem võrreldavus, ka selleks, et soodustada tingimata vajalikku haridust töendavate dokumentide vastastikust tunnustamist; rõhutab siiski selle erinevust reglementeeritud kutsevalifikatsioonide tunnustamisest, ehkki juurdepääsu kompleksse liberaliseerimise lootuses; väljendab antud kontekstis heameelt asjaolu üle, et kolledžite ja ülikoolide vahel sõlmitakse aina rohkem piiriüleseid koostöölepinguid ja kutsub liikmesriike üles sellist arengusuunda toetama;

85. julgustab liikmesriike suurendama VKEde osalemist elukestvas õppes, võimaldades nende vastavatele töötajatele ja tööandjatele stiimuleid, kusjuures erilist rõhku pööratakse keelte ja uute tehnoloogiate omandamisele, tehes seda ka kooskõlas tööturu nõudmistega, kuna enamik Euroopa töötajatest töötab VKEdes ning sel viisil muutuvad nad konkurentsivõimelisemaks, kuid see suurendab ka liikuvust, et saaks tegeleda mitme liikmesriigi võimetusega täita vabasid ametikohti;

86. on seisukohal, et tuleb saavutada parem koostoime õpilaste, kutseõppurite ja praktikantide suurema liikuvuse edendamise programmide ning konkreetselt tööjõu vaba liikumist edendavate programmide vahel;

87. julgustab liikmesriike looma komisjoni ja tööturu osapoolte abiga struktuure, millega toetada keeleõpet ning õpetada võõrtöötajate peredele vastuvõtva liikmesriigi kultuuritraditsioone, eriti kuna need tegurid takistavad jätkuvalt Euroopa kodanike liikuvust;

88. on seisukohal, et mittepiisav võõrkeelteoskus (eriti täiskasvanute puhul) on endiselt olulisemaid takistusi tööjõu liikuvusele ning võib tuua kaasa töötajate ebaseadusliku töölevõtmise; kutsub liikmesriike üles edendama aktiivselt võõrkeelte õpetamist ja süvendama seda igat liiki koolides, ning komisjoni jätkama oma jõupingutusi selles valdkonnas;

*

* *

89. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

Teenuste direktiiviga ette nähtud vastastikune hindamine

P7_TA(2011)0456

Euroopa Parlamendi 25. oktoobri 2011. aasta resolutsioon teenuste direktiiviga ette nähtud vastastikuse hindamise kohta (2011/2085(INI))

(2013/C 131 E/05)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 3,

— võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 9, 49 ja 56,

— võttes arvesse komisjoni teatist „Ühtse teenusteturu toimivuse parandamine, tuginedes teenuste direktiiviga ette nähtud vastastikuse hindamise tulemustele” (KOM(2011)0020) ning sellele lisatud komisjoni talituste töödokumenti (SEK(2011)0102) teenuste direktiiviga ette nähtud vastastikuse hindamise kohta,